

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel.: (+373 22) 26 60 02, fax: (+373 22) 26 61 00
www.ccrm.md; e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL
auditului asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Mediului
încheiate la 31 decembrie 2022

I. OPINIE CU REZERVE

Am auditat rapoartele financiare consolidate¹ ale Ministerului Mediului pentru exercițiul bugetar încheiat la 31 decembrie 2022, care cuprind Bilanțul contabil, Raportul privind veniturile și cheltuielile, Raportul privind fluxul mijloacelor bănești, Raportul privind executarea bugetului, Raportul narativ privind executarea bugetului, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.

În opinia noastră, cu excepția efectelor aferente aspectelor descrise în secțiunea *Baza pentru opinia cu rezerve*, rapoartele financiare oferă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil².

II. BAZA PENTRU OPINIA CU REZERVE

2.1 Ministerul nu a evaluat și nu a contabilizat în modul stabilit terenurile fondului forestier, transmise în gestiune economică întreprinderilor de stat ai căror fondatori sunt instituțiile subordonate, soldul grupei de contului 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” fiind subevaluat minimum³ cu **3 695,5 mil.lei**⁴ și maximum cu **24 700,7 mil.lei**⁵. Cauzele neevaluării și necontabilizării terenurilor fondului silvic sunt prezentate în Anexa nr.1 la prezentul Raport de audit.

Totodată, Ministerul nu s-a conformat prevederilor Legii nr.29 din 05.04.2018⁶ și ale Legii nr.246 din 22.11.2017⁷ în ceea ce privește contabilizarea valorii a 1 089 de clădiri cu suprafața totală de 182,3 mii m² transmise în gestiune economică către întreprinderile silvice, din care 171 de clădiri în valoare de **67,3 mil.lei** atribuite domeniului public sunt incluse neregulamentar în componența capitalului social a 20 de Î.S. silvice. Aceasta a dus la supraevaluarea soldului contului 415100 „Procurarea pachetelor de acțiuni” și subevaluarea soldului contului 415310 „Investiții în părți legate și nelegate”, soldul grupei de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” nefiind afectat.

Conform statutelor, două Întreprinderi de Stat⁸ au primit în gestiune economică terenuri aferente fondului apelor cu suprafața totală de 326,8 ha, prețul normativ al cărora constituie 24,0 mil.lei⁹. Astfel, soldul grupei de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” a fost subevaluat cu cel puțin **24,0 mil.lei**.

¹ Bilanțul contabil (Formularul FD-041); Raportul privind veniturile și cheltuielile (Formularul FD-042); Raportul privind fluxul mijloacelor bănești (Formularul FD-043); Raportul privind executarea bugetului (Formularul FD-044); Raportul narativ privind executarea bugetului pentru anul 2022.

² Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007; Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar”; Ordinul ministrului Finanțelor nr.164 din 30.12.2016 „Cu privire la aprobarea Cerințelor la întocmirea Raportului narativ privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare”.

³ Sunt incluse doar terenurile cu drepturi patrimoniale înregistrate.

⁴ Calcul: suprafața (50,3 mii ha) x prețul normativ al terenurilor (1.130,31 lei) x bonitatea medie (65) = 3 695,5 mil. lei – suprafața terenurilor gestionate de Agenția „Moldsilva” asupra cărora sunt înregistrate drepturile patrimoniale.

⁵ Calcul: suprafața (336,2 mii ha) x prețul normativ al terenurilor (1 130,31 lei) x bonitatea medie (65) = 24 700,7 mil. lei – suprafața tuturor terenurilor gestionate de Agenția „Moldsilva”, cu excepția suprafețelor terenurilor date în arendă (cu drepturi patrimoniale înregistrate în RBI - 112 loturi/569,1 ha, fără drepturi patrimoniale – 135 loturi /1068,1 ha).

⁶ Legea nr.29 din 05.04.2018 privind delimitarea proprietății publice.

⁷ Legea nr. 246 din 22.11.2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală.

⁸ STI Chișinău și STI Drochia.

⁹ Calcul: suprafața terenului (326,8 ha) x bonitatea medie (65,0) x preț normativ al pământului (1 130,31 lei) = 24,0 mil.lei.

Subevaluarea totală a soldului grupei de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” a constituit minimum **3 719,5 mil.lei**¹⁰ și maximum **24 724,7 mil.lei**¹¹.

2.2 Ministerul nu a evaluat și, respectiv, nu a înregistrat în evidența sa contabilă 256 de loturi de teren¹² cu suprafața totală de 1 643,4 ha. Din totalul loturilor de teren neevaluate și necontabilizate, 1 637,8 ha¹³ sunt date în arendă, din care în Registrul bunurilor imobile (RBI) sunt înregistrate 112 loturi de teren cu suprafața de 569,7 ha, iar 135 loturi de teren cu suprafața de 1 068,1 ha au fost date în arendă fără delimitarea lor și înregistrarea drepturilor patrimoniale asupra acestora. Ca rezultat, soldul grupei de conturi 371 „Terenuri” a fost subevaluat minimum cu **43,3 mil.lei**¹⁴ și maximum cu **120,3 mil.lei**¹⁵.

2.3. Ministerul a recunoscut în evidența contabilă valoarea a 2 clădiri care, conform înscrisurilor din RBI, aparțin terților¹⁶. Ca rezultat al acestor erori, valoarea raportată a soldului grupei de conturi 311 „Clădiri” a fost supraevaluată cu **12,9 mil.lei**.

2.4. Ministerul nu a ținut cont de prevederile Ordinului ministrului Finanțelor nr.216/2015 și a contabilizat eronat la soldurile grupelor de conturi 312 „Construcții speciale” și 314 „Mașini și utilaje” volumele de investiții realizate la obiectivele care aparțin terților. Ca rezultat, soldul grupei de conturi 319 „Investiții capitale în active în curs de execuție” a fost subevaluat cu **177,0 mil.lei**, iar soldurile grupelor de conturi 312 „Construcții speciale” și 314 „Mașini și utilaje” au fost supraevaluate cu **146,0 mil.lei** și, respectiv, cu **31,0 mil.lei**.

De menționat că, din totalul investițiilor efectuate, **88,5 mil.lei** reprezintă lucrările de investiții capitale finalizate, iar alte **52,3 mil.lei** reprezintă volumul investițiilor în curs de execuție sau la care nu au fost întocmite actele de recepție finală, din care **36,2 mil.lei**, deși nu au fost date în exploatare, sunt utilizate de gestionar¹⁷ pe parcursul mai multor ani. Întregul volum de investiții (**177,0 mil.lei**) nu a fost transmis regulamentar¹⁸ către terți – gestionari ai bunurilor respective, pentru a fi efectuată capitalizarea valorii acestora.

III. ASPECTELE-CHEIE DE AUDIT

Aspectele-cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul rapoartelor financiare ale Ministerului Mediului încheiate la 31 decembrie 2022. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului rapoartelor financiare în ansamblu și nu oferim o opinie separată cu privire la acestea. Cu excepția aspectului descris în secțiunea *Baza pentru opinia cu rezerve*, am determinat că nu mai există alte aspecte-cheie de audit care trebuie comunicate în Raportul de audit.

¹⁰ Calculul: 3 695,5 mil.lei + 24,0 mil.lei = 3 719,5 mil.lei.

¹¹ Calculul: 24 700,7 mil.lei + 24,0 mil.lei = 24 724,7 mil.lei.

¹² Agenția „Moldsilva” – 247 loturi de teren, IPM – 9 loturi de teren.

¹³ Agenția „Moldsilva”.

¹⁴ Calculul: Agenția „Moldsilva” (569,7 ha – terenuri cu drepturi patrimoniale x bonitatea medie (65) x (1 130,31 lei - prețul normativ) = 41,9 mil.lei + IPM - 1,4 mil.lei – valoarea terenurilor contabilizate în anul 2023) = 43,3 mil.lei.

¹⁵ Calculul: Agenția „Moldsilva” (569,7 ha + 1068,1 ha – terenuri date în arendă x bonitatea medie (65) x (1 130,31 lei - prețul normativ) = 120,3 mil.lei + IPM - 1,4 mil.lei – valoarea terenurilor contabilizate în anul 2023) = 121,7 mil.lei.

¹⁶ AMS și SHS – o clădire (nr. cadastral 9601211092.01) se află în proprietatea APL și un apartament (nr. cadastral 0100207.161.01.013) – în proprietatea unei persoane fizice.

¹⁷ Î.S. „Acva-Nord”.

¹⁸ Pct. 3.3.47 din Ordinul MF nr.2015/2016.

IV. ALTE INFORMAȚII

4.1. Ministerul a admis clasificarea eronată a alocațiilor destinate implementării în cadrul Programului Național de Împădurire și Reîmpădurire, acestea fiind planificate eronat la ECO 251 „Subvenții acordate întreprinderilor de stat și municipale”, deși regulamentar urmau să fie planificate la ECO 282 „Alte cheltuieli capitale”. De menționat că ECO 251 este destinat pentru compensarea/acoperirea diferențelor de preț, iar alocațiile destinate implementării/reîmpăduririi fac parte din transferurile bugetare capitale care se reflectă la ECO 28 „Alte cheltuieli”. Astfel, ECO 251 „Subvenții acordate întreprinderilor de stat și municipale” a fost supraevaluat cu **57,1 mil.lei**, iar ECO 282 „Alte cheltuieli capitale” a fost subevaluat cu aceeași sumă.

4.2. Ministerul nu a respectat prevederile Ordinului MF nr.216/2015 și a clasificat eronat bunurile în valoare de **1,2 mil. lei**¹⁹, soldul contului 33 „Stocuri de materiale circulante” fiind supraevaluat, iar soldul contului 31 „Mijloace fixe” fiind subevaluat cu aceeași sumă.

Totodată, Ministerul nu a ținut cont de prevederile pct. 1.4.5 din Ordinul MF nr.216/2015 conform căruia, pentru bunurile procurate prin acțiuni promoționale, valoarea de intrare se determină la valoarea justă de către o comisie creată de autoritatea/instituția bugetară sau de un evaluator independent și a contabilizat în contul 33 „Stocuri de materiale circulante”²⁰ 15 telefoane mobile, un router, un modem și 5 aparate de telefon la preț de 1 lei, 0,99 lei și 0,50 lei. Auditul este limitat în obținerea unor probe suficiente și adecvate pentru a confirma și a valida valoarea adecvată a bunurilor procurate prin promoție.

4.3. Ministerul, contrar prevederilor cadrului regulator²¹, a depășit limita maximă de 5% pentru acordarea premiilor, admitând utilizarea neconformă a cheltuielilor destinate pentru retribuirea muncii în sumă de **0,3 mil. lei**²². Totodată, a admis clasificarea eronată a ajutorului material achitat angajaților²³, cheltuielile pentru retribuirea muncii (ECO 211) fiind supraevaluate cu **0,08 mil. lei**, iar cheltuielile pentru prestațiile sociale (ECO 273) fiind subevaluate cu aceeași sumă.

V. BUNA GUVERNANȚĂ

5.1. Controlul intern managerial în cadrul Ministerului nu asigură identificarea și gestionarea eficientă a riscurilor aferente procesului financiar-contabil, inclusiv a celor legate de întocmirea situațiilor financiare consolidate. Deși entitățile din grupul ministerial au prezentat Declarația de răspundere managerială pentru anul de gestiune, neconformitățile constatate denotă lipsa sau insuficiența controlului intern în cadrul acestora. Neînstituirea controlului

¹⁹ IPM – 723,7 mii lei; AAM – 370,6 mii lei; SHS – 4,0 mii lei, AAM – 100,0 mii lei.

²⁰ Agenția „Apele Moldovei”.

²¹ Conform art.21 din Legea nr. 270/2018, personalul din unitățile bugetare poate beneficia de premii unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară.

²² IPM – 322,3 mii lei; Agenția „Moldsilva” – 24,1 mii lei.

²³ Agenția „Moldsilva”.

intern managerial sau instituirea lui fragmentară a influențat veridicitatea și plenitudinea informațiilor reflectate în rapoartele financiare.

5.2. Conducerea Ministerului nu a asigurat în anul 2022 suplinirea funcției de audit intern, care urma să evalueze toate procesele cu risc sporit, inclusiv din domeniul financiar-contabil. În consecință, nu s-a furnizat asigurarea așteptată asupra eficacității sau ineficacității acțiunilor de control-cheie. Punctele slabe în materie de acțiuni de control intern nu se identifică sistematic și nu se abordează de către conducere. În consecință, suplinirea la un nivel redus a efectivului de unități în subdiviziunile de audit intern, a lipsit, pe de o parte, conducătorii de un instrument care asigură gestionarea prudentă a riscurilor, pe de altă parte, contribuind la îmbunătățirea controlului intern managerial, precum și la sporirea nivelului de eficiență și eficacitate a proceselor gestionate.

5.3. Menționăm că, deși în cadrul misiunii de audit realizate în anul precedent au fost înaintate recomandări menite să contribuie la remedierea neconformităților constatate, o parte din entități, pe parcursul mai multor ani, nu întreprind sau sunt limitate în întreprinderea măsurilor pentru realizarea lor, unele dintre recomandări fiind reiterate în cadrul prezentei misiuni de audit. Nerealizarea pe parcursul mai multor ani a recomandărilor cu impact financiar, influențează opinia de audit. În cadrul misiunii de audit precedente²⁴ au fost înaintate 22 recomandări de audit. Ca urmare a evaluării gradului de implementare a acestora, s-a constatat că 5 au fost implementate integral, 4 – parțial, iar 13 – neimplementate, astfel nivelul de implementare a recomandărilor fiind de 32%. Marea parte a recomandărilor neimplementate ține de gestionarea proprietăților, având impact semnificativ și asupra opiniei de audit.

5.4. Pe parcursul misiunii de audit am atras atenția asupra carențelor care, deși nu au influențat opinia de audit, implică neconformitatea activității de înregistrare și administrare a patrimoniului instituției cu legile și reglementările aferente domeniului. Astfel, evidențiem deficiențele aferente gestionării patrimoniului, care se rezumă la:

(i) neînregistrarea drepturilor patrimoniale asupra a 16 bunuri imobile²⁵, ceea ce prezintă risc sporit de integritate, pierdere a controlului asupra proprietății publice a statului și posibile litigii;

(ii) prezența devierilor semnificative între înscrisurile din RBI și datele deținute de Agenția „Moldsilva” privitor la suprafețele de terenuri ale fondului forestier asupra cărora sunt înregistrate drepturile patrimoniale. Astfel, în RBI sunt înregistrate drepturile patrimoniale asupra a 50,9 mii ha de terenuri ale fondului forestier, din care în arendă sunt date 288 de loturi cu suprafața totală de 4,5 mii ha, iar conform datelor Agenției „Moldsilva”, suprafața terenurilor fondului silvic date în arendă (contractele de arendă active) cu drepturi patrimoniale înregistrate în RBI constituie 0,6 mii ha, sau cu 3,9 mii ha mai puțin față de datele Agenției Servicii Publice, ceea ce dovedește faptul că înscrisurile din RBI sunt greșite/eronate, posibil din cauza neajustării înscrisurilor ca urmare a rezilierii unor contracte de arendă

²⁴ Hotărârea Curții de Conturi nr.32 din 24.04.2019 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului încheiate la 31 decembrie 2018”.

²⁵ IPM – 5 bunuri (1,1 mil.lei), și AAM – 11 bunuri (0,8 mil.lei).

încheiate în anii precedenți și urmează să fie întreprinse măsuri pentru ajustarea înscrisurilor din RBI, ca acestea să corespundă situațiilor reale;

(iii) neraportarea sau raportarea eronată către Agenția Proprietății Publice a datelor aferente bunurilor gestionate. Astfel, Agenția „Moldsilva” a inclus în Formularul nr.14 „Darea de seamă privind bunurile imobile proprietate publică a statului” doar 304,5 ha din totalul de 337,8 mii ha de terenuri gestionate, sau cu 337,5 mii ha mai puțin, acestea nefiind raportate către APP nici de întreprinderile silvice în Formularul nr. 9 „Darea de seamă privind valoarea patrimoniului public al întreprinderilor de stat/municipale”. Agenția „Apele Moldovei” a inclus în Formularul nr.14, prezentat Agenției Proprietății Publice, 7 loturi de teren cu suprafața de 11,8 ha care aparțin terților. Neasigurarea plenitudinii datelor prezentate în Formularul nr.14 și, respectiv, în Formularul nr.9 denaturează semnificativ atât cantitatea, cât și valoarea patrimoniului public al statului gestionat de organele de stat și de terți, nefiind cunoscută situația reală în domeniul proprietății statului.

5.5. În totalul creanțelor de 11,0 mil.lei raportate la contul extrabilanțier 811420 „Creanțe ale contribuabililor”, care reprezintă obligațiuni față de bugetul de stat pentru veniturile generale provenite din darea în arendă a terenurilor fondului forestier, 6,0 mil.lei reprezintă creanțe cu termen de prescripție expirat și sunt transmise organelor de anchetă²⁶, totodată persistând un risc sporit de nerecuperare a lor la bugetul de stat.

5.6. Atenționăm asupra nerealizării până în prezent a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 161/2019. Ministerul nu a asigurat transmiterea către Agenția Proprietății Publice a 518 loturi de teren cu suprafața totală de 1 745,0 ha aflate în gestiunea instituțiilor din subordine²⁷, deși o parte din acestea (27 loturi/21,5 ha) sunt incluse în Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.161/2019²⁸. De menționat că valoarea contabilizată a terenurilor respective constituie 164,1 mil.lei. Tergiversarea transmiterii către Agenția Proprietății Publice a terenurilor afectează prezentarea reală a situațiilor patrimoniale.

Totodată, se atestă prezența în Hotărârea Guvernului nr.161/2019 a înscrisurilor neajustate ca urmare a reformei Administrației Publice Centrale efectuate în anul 2021, unele din terenuri fiind înscrise după ministerul vechi (MADRM). Înscrisurile eronate fac dificilă evaluarea nivelului de implementare de către instituțiile din sistemul ministerial a prevederilor Hotărârii Guvernului nr.161/2019.

5.7. Atragem atenția și asupra faptului că, în anul 2021 deși au avut loc mai multe reforme ale APC²⁹, responsabilii din cadrul Ministerului nu au întreprins măsuri pentru ajustarea înscrisurilor din Hotărârea Guvernului nr.351/2005³⁰, în anexele acesteia continuând să figureze MADRM (Anexa nr.22⁹) și Agenția „Moldsilva” (nr.22⁷). De menționat că nici în anii precedenți nu au fost întreprinse măsurile de rigoare suficiente și corespunzătoare privitor la

²⁶ În anul 2017 – 0,9 mil.lei, în 2018 – 0,2 mil.lei, în 2019 – 0,1 mil.lei, în 2020 – 0,3 mil.lei, în 2021 – 0,2 mil.lei, și în 2022 – 4,3 mil.lei.

²⁷ IPM (12 loturi /5,7 ha), SHS (18 loturi/17,3 ha), AAM (488 loturi/7122,0 ha).

²⁸ Hotărârea Guvernului nr.161/2019 „Cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice”.

²⁹ Agenția „Moldsilva” a devenit instituție subordonată MADRM, care s-a divizat în MM/MAIA/MIDR.

³⁰ Hotărârea Guvernului nr. 351/2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile”.

ajustarea înscrisurilor din Anexele respective, în Anexa nr. 22⁷ continuând să fie inclusă ÎSSC „Manta-V”, care a fost reorganizată (lichidată) prin contopire, iar în Anexa nr.22⁹ continuă să figureze bunurile gestionate de Î.S. Stațiile Tehnologice pentru Irigare, fondator al cărora din anul 2020 este Agenția Proprietății Publice. Lipsa unei informații exhaustive privind activele aflate în gestiunea entităților din sistemul ministerial face dificilă evaluarea situațiilor patrimoniale reale, Ministerul urmând să întreprindă măsuri pentru ajustarea anexelor la Hotărârea Guvernului nr.351/2005, ceea ce va contribui inclusiv la facilitarea înregistrării drepturilor patrimoniale asupra bunurilor imobile.

5.8. Menționăm că nici prevederile Hotărârii Guvernului nr.902/2017³¹ nu au fost realizate integral. Pe parcursul mai multor ani, Agenția Proprietății Publice care, conform prevederilor Hotărârii respective, este fondator a 2 întreprinderi de stat aflate în proces de insolvență³², nu a întreprins măsuri pentru schimbarea în documentele constitutive a fondatorului, până în prezent fondator al acestora rămânând Agenția „Apele Moldovei”. Tergiversarea schimbării fondatorului duce la menținerea în evidența contabilă a Agenției „Apele Moldovei” a valorii capitalului social în 2 întreprinderi de stat (STI Chișinău și STI Drochia) în sumă totală de **4,6 mil.lei**.

5.9. Atragem atenția și asupra deficiențelor constatate în cadrul analizei investițiilor capitale efectuate în anul 2022.

În anul 2021, Agenția „Apele Moldovei” a încheiat 2 contracte de antrepriză³³, „Reconstrucția digului de protecție contra inundațiilor a polderului nr.4 r-nul Cahul” (28,0 mil.lei) și „Reconstrucția digului de protecție contra inundațiilor a polderului nr.5 r-nul Cahul” (33,3 mil.lei). În cadrul acestora, conform caietului de sarcini urmau a fi îndeplinite lucrări de doborâre cu ferăstrăul mecanic a arborilor de esențe rășinoase, tăierea manuală a arborilor prin secționare, inclusiv transportarea manuală a materialului lemnos în depozite, în volum de 1 497 și, respectiv, 3 379 de copaci cu diametrul de 31-50 cm, costul acestor lucrări constituind 1 679,2 mii lei și, respectiv, 3,989,0 mii lei.

De menționat că nici caietul de sarcini, nici specificațiile, nici devizul de cheltuieli nu au inclus estimarea masei lemnoase care urma să fie obținută în urma tăierilor de copaci. Mai mult decât atât, conform verificărilor efectuate la fața locului de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, pentru tăieri au fost incluse toți copacii de pe dig cu diametrul de 8 - 60 cm³⁴, numărul copacilor supuși tăierii constituind 6 488 de pe Polderul nr.4, sau cu 4 991 de copaci mai mult, și de pe Polderul nr.5 – 3 325 de copaci, sau cu 51 de copaci mai puțin față de numărul lor inclus în caietul de sarcini, urmând a fi obținut conform autorizațiilor eliberate de Agenția de Mediu volumul de masă lemnoasă de 5 608 metri steri³⁵.

³¹ Hotărârea Guvernului nr.902/2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice”.

³² ÎS STI Drochia și ÎS STI Chișinău.

³³ Contractul de antrepriză nr.MD-1626173721844/003 din 18.08.2021 încheiat cu SRL „AQUA-PRUT” - 28 017,5 mii lei și contractul de antrepriză nr.MD-1621856023943/001 din 06.07.2021 încheiat cu SA „Orizontul-Lux” - 3 328,7 mii lei.

³⁴ Inclusiv cei cu diametru sub 31 cm.

³⁵ Autorizațiile pentru tăieri din fondul forestier și vegetației forestiere din afara fondului forestier nr.P-1493/2021 cu volumul masei lemnoase în mărime de 1324 m³ și nr.P-1494/2021 cu volumul masei lemnoase în mărime de 4284 m³.

Totodată, conform proceselor-verbale de executare a lucrărilor³⁶, ambii agenți economici nu au realizat integral lucrările de tăiere a copacilor incluse în deviz. Astfel, SRL „Aqua Prut” a efectuat tăierea a 1 100 de copaci, iar SA „Orizontul-Lux” – 1 242 de copaci, fiind efectuate plăți în sumă de 1,23 mil.lei și, respectiv, de 1,46 mil.lei. Ulterior, pe lângă tăierile efectuate de agenții economici contactați, 1 153 de copaci au fost tăiați cu forțele proprii de către primăria Cucoara, fiind obținută masă lemnoasă în volum de 452 m³. Totodată, agenții economici au efectuat tăieri de copaci (2 505 unități) care încă nu au fost facturate și prezentate actele de executare a lucrărilor, fiind obținută masă lemnoasă în volum de 1 310 m³. Astfel, în total au fost tăiați 6 000 de copaci și a fost obținută masa lemnoasă în volum de 2 696 metri steri³⁷. Astfel, s-a constatat că nu a fost întocmită documentația care certifică volumul masei lemnoase obținute de la tăierea copacilor de pe diguri, ceea ce face dificilă sau chiar imposibilă evaluarea volumului de masă lemnoasă real obținut.

▪ În cadrul vizitei la fața locului s-a constatat că pe dig este amplasată neautorizat o stațiune de ovine. Conform explicațiilor oferite de Primăria Zârnești, terenul pe care este amplasat digul face parte din terenurile aferente fondului apelor, acesta nu este delimitat și, respectiv, nici primăria, nici AAM nu percep plata de utilizare a digului pentru amplasarea stațiunii de ovine. Detalii la ambele subiecte se prezintă în Anexa nr.2 la prezentul Raport de audit.

(ii) AAM a continuat practica din anii precedenți conform căreia, pentru întocmirea documentației de proiect de către un agent economic³⁸, cu care au fost încheiate 5 contracte de mică valoare³⁹ pentru curățarea și adâncirea albiei râului Cogâlnic în perimetrul com. Bozieni, r-nul Hâncești, cu lungimea de 38 km, acestuia i-au fost achitate sub formă de avansuri ascunse, ca urmare a emiterii facturilor fictive pentru lucrări neexecutate, în primele zile de la data încheierii contractelor, 50% din valoarea contractelor de mică valoare, cu achitarea celorlalte 50% la prezentarea proiectului și a facturii finale. În așa mod au fost achitate 463,6 mii lei.

5.10. Atragem atenția că, în anul 2022, din fondul de intervenție al Guvernului au fost alocate **64,3 mil.lei**, în scopul neadmiterii majorării prețurilor la lemnul de foc pentru populație în perioada rece a anilor 2022-2023, către întreprinderile silvice fiind transferate 56,6 mil.lei, din care, până la finele anului 2022, acestea au valorificat 22,3 mil.lei, sau 39,4%, în conturile bancare rămânând nevalorificate 34,3 mil.lei. Conform informațiilor prezentate de Agenția „Moldsilva”, din cele 34,3 mil. lei nevalorificate, **4,4 mil.lei** urmau a fi restituite la bugetul de stat ca urmare a supraestimării necesarului de resurse financiare.

³⁶ Polder nr. 5: Proces-verbal de executare a lucrărilor nr.3 din 02/2022 – 1 100 de copaci (1 233,9 mii lei), Polder nr.4, Proces-verbal de executare a lucrărilor nr.6 din 02/2022 – 696 de copaci (818,3 mii lei) și Proces-verbal de executare a lucrărilor nr.8 din 03/2022 – 546 de copaci (642,9 mii lei).

³⁷ Polder nr. 5 – 1 243 de copaci, 500 m³ de masă lemnoasă, și Polder nr.4 – 4 757 de copaci, 2 196 m³ de masă lemnoasă.

³⁸ SRL „Acva-Proiect”.

³⁹ Contractul nr.44 din 25.08.2022 (207,9 mii lei), Contractul nr.45 din 25.08.2022 (190,0 mii lei), Contractul nr.46 din 25.08.2022 (151,8 mii lei); Contractul nr.47 din 25.08.2022 (137,7 mii lei); Contractul nr.48 din 25.08.2022 (240,0 mii lei).

5.11. Tot în anul 2022, pentru împădurirea și reîmpădurirea suprafețelor de terenuri ale fondului forestier, au fost alocate **57,3 mil.lei**, finanțate fiind 57,1 mil.lei, valorificate de ÎS silvice – 11,9 mil.lei, la finele anului de gestiune rămânând nevalorificate **45,2 mil.lei** în conturile bancare ale întreprinderilor silvice.

5.12. Atenționăm asupra neasigurării promovării și implementării unui management eficient al resurselor umane în cadrul Ministerului, ceea ce a condiționat acumularea de către 8 entități a unui număr semnificativ de zile de concediu anual nefolosite (**3 874 de zile**⁴⁰), din care unii angajați nu au utilizat concediile din anii 2015-2016. Această situație va duce pe viitor la suportarea cheltuielilor suplimentare și/sau neprevăzute în buget pentru anul bugetar respectiv.

5.13. O instituție din subordinea Ministerului⁴¹ a admis divizarea procedurilor de achiziții prin încheierea contractelor de achiziții publice separate, în scopul aplicării unei alte proceduri de achiziție publică decât procedura care ar fi fost utilizată în conformitate cu Legea privind achizițiile publice în cazul în care achiziția nu ar fi fost divizată. Astfel, contrar prevederilor legale⁴², pentru aceleași tipuri de lucrări au fost încheiate 10 contracte de mică valoare cu 3 agenți economici în sumă totală de **1,9 mil.lei**⁴³, regulamentar urmând a fi aplicată procedura de achiziții prin cererea ofertelor de prețuri.

5.14. Atenționăm și asupra neatribuirii Parcului Național „Orhei” a codului de executor de buget în cadrul grupului ministerial, în condițiile în care acestuia, prin Hotărârea Guvernului nr.923/2014⁴⁴, i-a fost aprobat statutul de instituție publică cu finanțarea activităților din contul programelor bugetului de stat, veniturilor din activitatea economico-financiară a instituției, fondurilor speciale, precum și din alte mijloace legale. De facto, înregistrarea Parcului Național ca persoană juridică a avut loc doar în anul 2020⁴⁵, sau peste 7 ani după aprobarea Regulamentului de activitate al acestuia. Prin intermediul Ministerului Mediului și Agenției „Moldsilva” (org.2), Parcul Național „Orhei” a beneficiat în anul 2022 de resurse financiare alocate de la bugetul statului prin ECO 25 „Subsidii” în sumă totală de **3,5 mil.lei**.

De menționat că neatribuirea Parcului Național „Orhei” a statutului de executor de buget a dus la tranzacționarea resurselor bugetare în afara sistemului trezorerial, precum și la neconsolidarea lor în raportul financiar al Ministerului. Conform bilanțului contabil al Parcului Național, la finele anului 2022 balanța activelor și pasivelor a constituit 0,5 mil. lei, soldurile

⁴⁰ Total: 3 874 de zile (155 de angajați), inclusiv: AM – 1 705 zile/73 de angajați; IPM – 696 de zile/11 angajați; AAM – 482 de zile/9 angajați; AGRM – 295 de zile/10 angajați; AMS – 264 de zile/12 angajați; ANRANR – 182 de zile/10 angajați; MM – 169 de zile/15 angajați; SHS – 81 de zile/15 angajați. De menționat că la unități ca AGRM, angajații nu au folosit concediile din anii 2015-2016.

⁴¹ Agenția „Apele Moldovei”.

⁴² Art.76 alin.(1) al Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice, Hotărârea Guvernului nr.1419/2016 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de planificare al contractelor de achiziții publice” și pct. 4 al Hotărârea Guvernului nr.987 din 10.10.2018 „Pentru aprobarea Regulamentului privind achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri”.

⁴³ SRL „Acva Proiect” – 5 contracte (0,9 mil.lei), SRL „Nova Proiect” – 3 contracte (0,6 mil.lei), SRL „Lider Proiect” – 2 contracte (0,4 mil.lei).

⁴⁴ Hotărârea Guvernului nr. 923 din 12.11.2014 „Pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a Parcului Național „Orhei””.

⁴⁵ Instituția Publică Parcul Național „Orhei” a fost înregistrată la ASP la 19 noiembrie 2020.

pozițiilor bilanțiere distincte nefiind incluse în raportul financiar consolidat al Ministerului, astfel nefiind asigurată plenitudinea informațiilor incluse în acesta.

Totodată, auditul relevă că, reieșind din specificul clasificăției bugetare organizatorice (ORG), care are doar 2 niveluri de subordonare (Org.1 și Org.2), Agenției „Moldsilva”, care este fondator al Parcului Național „Orhei”, deja i-a fost atribuit statutul de executor de buget (Org.2). Pe de altă parte, nu a fost analizată posibilitatea de atribuire Agenției „Moldsilva” a statutului de Org.1 (i) – executor de buget intermediar, care ar permite atribuirea Parcului a statutului de executor de buget Org.2 și prezentarea Raportului financiar consolidat intermediar de către Agenția „Moldsilva”, ce ar integra setul de rapoarte financiare ale Agenției „Moldsilva” și ale Parcului Național „Orhei”, cu integrarea lui în raportul consolidat al Ministerului.

VII. RESPONSABILITĂȚILE CONDUCERII PENTRU RAPOARTELE FINANCIARE

Ministrul Mediului, în calitate de conducător al organului central de specialitate al administrației publice, este responsabil de întocmirea și prezentarea corectă și fidelă a rapoartelor financiare consolidate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil⁴⁶. Totodată, Ministrul Mediului poartă răspundere pentru organizarea controlului intern managerial, care să asigure întocmirea rapoartelor financiare ce nu conțin denaturări semnificative, cauzate de fraudă și/sau eroare, precum și pentru organizarea eficientă a activității economice per ansamblu, inclusiv prin respectarea strictă a integrității activelor și exactitatea înregistrărilor contabile.

VIII. RESPONSABILITĂȚILE AUDITORULUI ÎNTR-UN AUDIT AL RAPOARTELORE FINANCIARE

Responsabilitatea noastră este de a planifica și a realiza misiunea de audit, cu obținerea probelor suficiente și adecvate în vederea susținerii bazei pentru opinia de audit. Obiectivele noastre sunt: obținerea unei asigurări rezonabile că rapoartele financiare consolidate nu sunt afectate de denaturări semnificative, cauzate de fraude sau erori, precum și emiterea unei opinii.

Asigurarea rezonabilă este un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție că un audit efectuat în conformitate cu Standardele Internaționale va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă atunci când ea există. Denaturările pot fi urmare a fraudelor sau erorilor. Totodată, denaturările pot fi considerate semnificative dacă, în mod individual sau în ansamblu, pot influența deciziile economice ale utilizatorilor acestor situații financiare.

O descriere suplimentară a responsabilităților auditorului într-un audit al rapoartelor financiare este plasată pe site-ul Curții de Conturi, la adresa: <https://www.ccrm.md/ro/responsabilitati-in-auditul-financiar-3596.html>. Această descriere face parte din Raportul nostru de audit.

⁴⁶ Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007; Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar”; Ordinul ministrului Finanțelor nr.164 din 30.12.2016 „Cu privire la aprobarea Cerințelor la întocmirea Raportului narativ privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare”.

Responsabil de întocmirea Raportului de audit:

Şefa echipei de audit,
auditoare publică principală

Larisa CEBAN

Membrii echipei de audit:

Auditor public principal

Veaceslav DAMIAN

Auditor public superior

Valentin BUDECI

Auditoare publică superioară

Inga CAZACIOC

Responsabil de audit:

Şefa Direcţiei Generale de Audit III

Svetlana PURICI

Cauzele neevaluării și necontabilizării terenurilor fondului silvic (pct. 2.1.)

Pe parcursul mai multor ani Curtea de Conturi a RM atenționează faptul neevaluării și necontabilizării valorii terenurilor fondului apelor și fondului silvic.

La evaluarea valorii terenurilor necontabilizate care fac parte din proprietatea de stat/locală din domeniul public, conform regulilor stabilite de Ministerul Finanțelor⁴⁷, se aplică valoarea cadastrală, iar în lipsa acesteia – prețul normativ al pământului prevăzut în Legea nr. 1308/1997⁴⁸. Aplicarea acestor reguli a fost dictată de faptul că numărul terenurilor neevaluate și necontabilizate, pe întreg sistemul bugetar, este unul semnificativ, iar evaluarea acestora cu atragerea evaluatorilor certificați ar duce la suportarea unor cheltuieli semnificative pentru buget.

De menționat că mecanismul propus de MF, în contextul RM și restricțiilor incluse în cadrul normativ existent aferent administrării, gestionării și evaluării patrimoniului, s-a dovedit a fi parțial lucrativ, pentru a fi aplicat în scopuri contabile, în special pentru terenurile fondului silvic și fondului apelor.

Astfel, conform art.5 alin.(4) lit.b) din Legea nr.989/2002⁴⁹, evaluarea obligatorie se efectuează în cazul ... „b) *transmiterii dreptului de folosință asupra obiectelor proprietate publică a statului sau dării în arendă a acestora*”. Totodată, Legea nr.1308/1997 este unicul act normativ care reglementează prețul normativ al pământului, în acesta fiind inclus prețul normativ pentru 2 categorii de terenuri din cele 8 prevăzute în art.2 din Codul funciar. De menționat că, conform art.4 alin.(3) din Legea nr. 1308/1997, vânzării sau schimbării destinației pot fi supuse și terenurile fondului silvic, pentru excluderea terenurilor din categoria fondului silvic, fiind aplicat prețul normativ de 36 169,48 lei, iar conform pct.8 din Anexa la Legea nr.1308/1997, „*în cazul când unele terenuri din categoria terenurilor cu altă destinație decât cea agricolă sunt trecute în categoria terenurilor cu destinație agricolă sau ale fondului silvic, prețul normativ al pământului se calculează pornind de la tarifele specificate la poziția I din anexă*”, care constituie 1 130,31 lei.

Ținând cont de faptul că terenurilor fondului silvic, care sunt înregistrate în RBI, nu le-a fost atribuită valoarea cadastrală, la evaluarea impactului asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Mediului, pentru a ține în vizor problema, CCRM a aplicat prețul normativ minim existent și posibil aplicării, și anume prețul normativ al pământului pentru terenurile cu destinație agricolă, care constituie 1 130,31 lei/per ha.

Auditul relevă că Legea nr. 1308/1997 nu conține prevederi exhaustive care ar reglementa vânzarea-cumpărarea sau schimbarea destinației pentru terenurile cu altă destinație decât cea agricolă sau din intravilanul localităților.

⁴⁷ Pct. 1.4.5.1. din Ordinul ministrului Finanțelor nr.216/2015 prevede că, în cazul deținerii, dar nereflectării în evidența contabilă a costului terenurilor, valoarea de recunoaștere a acestora se determină în baza extrasului din registrul bunurilor imobile (RBI) cu aplicarea prețului cadastral sau, în cazul lipsei acestuia, prin metoda de calcul al prețului normativ (în baza tarifelor indicate) în conformitate cu Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308-XIII din 25 iulie 1997.

⁴⁸ Legea nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

⁴⁹ Legea nr.989 din 18.04.2002 cu privire la activitatea de evaluare.

De menționat că, conform practicilor altor țări, în scopul neatragerii resurselor financiare pentru evaluarea terenurilor domeniului public necontabilizate, se aplică prețul normativ sau prețul cadastral, iar tuturor bunurilor imobile (terenuri/clădiri) incluse în RBI este obligatoriu atribuită valoarea cadastrală. Conform regulilor contabile ale acestor țări, valoarea bunurilor domeniului public este indexată anual, cu aplicarea ratei anuale a inflației pentru anul bugetar precedent. În evidența contabilă indexarea urmează să fie contabilizată nu mai târziu de semestrul I al anului de gestiune. Astfel, în țările respective este asigurată prezentarea în situațiile financiare a valorii juste a patrimoniului public, precum și este asigurată creșterea anuală a încasărilor la buget de la plata impozitului funciar și imobil.

Privitor la valoarea cadastrală, menționam că, potrivit art.2 din Legea nr. 1543/1998⁵⁰, *banca centrală de date a cadastrului bunurilor imobile* presupune includerea în aceasta a valorii bunurilor în scopul impozitării, totodată, conform art. 21 din legea prenotată, monitoringul bunului imobil și al părților componente ale acestuia se efectuează pentru constatarea modificărilor din valoarea lui, a descoperirii de informații despre titularul de drepturi și în alte scopuri. Totodată, art. 7 alin. (5) din Legea nr. 989/2002 prevede că *„Rezultatele evaluării masive se înscriu în Registrul bunurilor imobile, ținut într-o formă unică pe întreg teritoriul țării de către organele cadastrale teritoriale în raza lor de activitate”*.

În cazul RM, este dificil de aplicat în scopuri contabile atât valoarea cadastrală, cât și prețul normativ al pământului, deoarece în RBI doar la o parte din terenuri le-a fost atribuită valoarea lor cadastrală. Astfel, doar unei părți mici de terenuri ale domeniului public îi este atribuită valoarea cadastrală, iar cea mai mare parte din acestea, în special terenurile fondului forestier și ale fondului apelor, nu dispun de valoare cadastrală. De exemplu, din totalul loturilor de teren, doar 20 de terenuri înregistrate în RBI, gestionate de 3 instituții din subordinea MM⁵¹, au atribuită valoarea cadastrală, care constituie 5,8 mil.lei⁵². Cu referire la terenurile fondului forestier menționăm că, din totalul de 337,8 mii ha, în RBI sunt înregistrate doar 50,2 mii ha, sau 14,9%, toate fiind fără atribuirea valorii cadastrale.

Totodată, conform explicațiilor reprezentanților din cadrul ASP, *„în procesul înregistrării în RBI a drepturilor asupra proprietății publice nu se atribuie valoarea cadastrală. Agenția Servicii Publice, prin intermediul organelor cadastrale teritoriale, asigură evaluarea bunurilor imobile în conformitate cu prevederile Codului fiscal, titlul VI, în baza unei metodologii unice, în modul și termenele stabilite de legislație (art.279 al Codului fiscal). Modul și termenele pentru evaluarea bunurilor imobile le determină organul central de specialitate în domeniul evaluării în scopul impozitării – Ministerul Finanțelor și Agenția Relații Funciare și Cadastru”*.

De menționat că, conform art. 279 alin. (8) din Codul fiscal, **„Ministerul Finanțelor este responsabil de elaborarea politicii statului în domeniul evaluării și reevaluării bunurilor imobiliare”**, iar conform art. 10 din Legea nr.113/2007⁵³, Ministerul Finanțelor este unul din organele de reglementare a contabilității. În acest sens, este oportun să fie elaborat un set de reguli ce ar permite cel puțin atribuirea valorii cadastrale pentru toate bunurile imobiliare, indiferent de domeniu, așa cum este prevăzut în articolul sus-menționat, iar în articolele

⁵⁰ Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998.

⁵¹ IPM, SHS și AAM.

⁵² SHS - 9 loturi /1,3 mil.lei, AAM – 3 loturi /3,2 mil.lei, IPM – 8 loturi /1,3 mil.lei.

⁵³ Legea contabilității nr. 113/2007.

aferente impozitării, să fie menționat faptul că drept bază de calcul pentru impozitarea bunurilor imobiliare servește valoarea cadastrală a acestora din RBI.

Pentru a avea o claritate în aplicarea regulilor stabilite de Ministerul Finanțelor, care în esență lor duc la economisirea resurselor bugetare semnificative și a le putea aplica conform și necondiționat, fără prevederi interpretabile sau ambigue, este necesară implicarea atât a Guvernului, în calitate de fondator al Agenției Servicii Publice, cât și a Parlamentului, prin prisma responsabilităților sale de stabilire a prețului normativ la pământ, pentru a putea utiliza atât valoarea cadastrală, cât și prețul normativ în scopuri contabile și a prezenta real situațiile patrimoniale din rapoartele financiare ale autorităților/instituțiilor publice.

În condițiile în care vor fi operate modificările de rigoare în cadrul normativ aferent (Codul fiscal, Legea nr. 1543/1998, Legea nr. 989/2002 etc.), acesta fiind completat cu prevederi noi, conform cărora pentru toate bunurile înregistrate în RBI să fie atribuită obligatoriu valoarea cadastrală, statul va economisi resurse financiare care ar fi necesare pentru evaluarea acestora de către evaluatorii certificați, inclusiv în cazurile în care acestea nu sunt evaluate și contabilizate, precum și în cazurile în care acestea vor fi date în arendă/locățiune, în situațiile când lipsesc atât datele privind valoarea cadastrală, cât și prețul normativ al pământului. Mijloacele economisite ar putea fi îndreptate la realizarea altor scopuri stringente ale statului.

Totodată, ar fi oportun ca Ministerul Finanțelor, în calitate de regulator în domeniul evidenței contabile, să examineze oportunitatea aplicării în RM a regulilor de indexare anuală a valorii cadastrale la indicii inflației pentru anul precedent, pentru a spori încasările la buget de la plata impozitului pentru imobil și funciar, precum și pentru a prezenta corespunzător și adecvat în rapoartele financiare informațiile aferente situațiilor patrimoniale și valorii patrimoniului public.

Detalii la pct. 5.9 privind tăierile de copaci efectuate în cadrul reconstrucției digurilor

În anul 2021 Agenția „Apele Moldovei” a încheiat 2 contracte de antrepriză⁵⁴, „Reconstrucția digului de protecție contra inundațiilor a polderului nr.4 r-nul Cahul” (28,0 mil.lei) și „Reconstrucția digului de protecție contra inundațiilor a polderului nr.5 r-nul Cahul” (33,3 mil.lei). În cadrul acestora, conform caietului de sarcini urmau a fi îndeplinite lucrări de doborâre cu ferăstrăul mecanic a arborilor de esențe rășinoase, tăierea manuală a arborilor prin secționare, inclusiv transportarea manuală a materialului lemnos în depozite, în volum de 1 497 și respectiv, de 3 379 de copaci cu diametrul 31-50 cm, costul acestor lucrări constituind 1 679,2 mii lei și, respectiv, 3 989,0 mii lei.

De menționat că nici caietul de sarcini, nici specificațiile, nici devizul de cheltuieli nu au inclus estimarea masei lemnoase care urma să fie obținută în urma tăierilor de copaci. Mai mult decât atât, conform verificărilor efectuate la fața locului de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, pentru tăieri au fost incluse toți copacii de pe dig, cu diametrul de 8 -60 cm⁵⁵, numărul copacilor supuși tăierii constituind 6 488 de pe Polderul nr.4, sau cu 4 991 de copaci mai mult, și de pe Polderul nr.5 – 3 325 de copaci, sau cu 51 de copaci mai puțin față de numărul lor inclus în caietul de sarcini, urmând a fi obținut conform autorizațiilor eliberate de Agenția de Mediu volumul de masă lemnoasă de 5608 metri steri⁵⁶.

Auditul relevă că, în condițiile crizei energetice, în lipsa unor reglementări exhaustive privind gestionarea și contabilizarea masei lemnoase obținute de la tăierea copacilor de pe digul contra inundațiilor, AAM, prin scrisoarea 07-04/1178 din 13.10.2022, a repartizat masa lemnoasă care urma să fie obținută între 5 primării⁵⁷ pe teritoriul cărora sunt amplasate digurile respective.

De asemenea, conform proceselor-verbale de executare a lucrărilor⁵⁸, ambii agenți economici nu au realizat integral lucrările de tăiere a copacilor incluse în deviz. Astfel, SRL „Aqua Prut” a efectuat tăierea a 1 100 de copaci, iar SA „Orizontul-Lux” – a 1 242 de copaci, fiind efectuate plăți în sumă de 1,23 mil.lei și, respectiv, 1,46 mil.lei.

Pe lângă tăierile efectuate de agenții economici contactați, 1 153 de copaci au fost tăiați cu forțele proprii de către primăria Cucoara, fiind obținută masă lemnoasă în volum de 452 m³. Totodată, agenții economici au efectuat tăieri de copaci (2 505 unități) care încă nu au fost facturate și nu au fost prezentate actele de executare a lucrărilor, fiind obținută masă lemnoasă în volum de 1 310 m³.

Astfel, în total au fost tăiați 6 000 de copaci, fiind obținută masă lemnoasă în volum de 2 696 metri steri⁵⁹.

Conform informațiilor prezentate de AAM, doar S.A. „Orizontul Lux” care a realizat tăierea copacilor pe Polderul nr.5 a prezentat un act⁶⁰, conform căruia către AAM au fost predate 500 m³ de masă lemnoasă recoltată. De menționat că cei 500 m³, deși au fost primite în baza actului

⁵⁴ Contractul de antrepriză nr.MD-1626173721844/003 din 18.08.2021, încheiat cu SRL „AQUA-PRUT” în sumă de 28 017,5 mii lei și contractul de antrepriză nr.MD-1621856023943/001 din 06.07.2021, încheiat cu SA „Orizontul-Lux” în sumă de 3 328,7 mii lei.

⁵⁵ Inclusiv cei cu diametrul sub 31 cm.

⁵⁶ Autorizațiile pentru tăieri din fondul forestier și vegetației forestiere din afara fondului forestier nr.P-1493/2021 cu volumul masei lemnoase în mărime de 1324 m³ și nr.P-1494/2021 cu volumul masei lemnoase în mărime de 4284 m³.

⁵⁷ Primăria s. Roșu – 723 m³, primăria s. Andrușul de Jos – 601 m³, primăria com. Zărnești – 1810 m³, primăria com. Cucoara – 1707 m³ și primăria s. Bădicul Moldovenesc – 767 m³.

⁵⁸ Polderul nr. 5: Proces-verbal de executare a lucrărilor nr.3 din 02/2022 – 1 100 de copaci (1 233,9 mii lei), Polderul nr.4, Proces-verbal de executare a lucrărilor nr.6 din 02/2022 – 696 de copaci (818,3 mii lei), și Proces-verbal de executare a lucrărilor nr.8 din 03/2022 – 546 de copaci (642,9 mii lei).

⁵⁹ Polderul nr. 5 – 1 243 de copaci (500 m³) și Polderul nr.4 – 4 757 de copaci (2 196 m³).

⁶⁰ Act de primire-predare nr.1 din 28.06.2022 întocmit între S.A. „Orizontul Lux” și AAM.

de primire-predare de la antreprenor, nu au fost evaluate și contabilizate, au fost ulterior predate primăriei Zârnești fără niciun document primar (act de primire-predare sau factură). S.A. „Aqua Prut”, care a realizat tăierea a 3 604 de copaci de pe Polderul nr.4, nu a predat AAM volumul masei lemnoase de 1 744 m³, acesta fiind preluat direct de către primăriile Cucoara (434 m³) și Zârnești (1 310 m³). Din totalul de 2696 m³, nici primăria Zârnești, nici primăria Cucoara nu au contabilizat 1 810 m³ și, respectiv, 886 m³ de masă lemnoasă. Estimativ, valoarea totală a masei lemnoase necontabilizate ar constitui minimul 1,7 mil.lei și maximum 2,8 mil.lei⁶¹.

Conform informațiilor obținute de la primării, din totalul de 2 696 m³ de masă lemnoasă obținută, 492 m³ au fost repartizați gratuit⁶² păturilor socialmente vulnerabile din primării (pensionari, invalizi etc.), iar 2 204 m³ au fost comercializați⁶³, în bugetul local al primăriei com. Zârnești fiind încasate 1,24 mil.lei⁶⁴, iar al primăriei com. Cucoara – 0,3 mil.lei. De menționat că această practică a fost aplicată și în anii precedenți.

În condițiile în care masa lemnoasă ar fi fost comercializată de AAM, mijloacele financiare urmau a fi încasate în bugetul de stat.

Pentru a exclude pe viitor astfel de situații, este necesar ca Ministerul să reglementeze expres cum trebuie să fie gestionat/utilizat volumul de masă lemnoasă obținut în cadrul reparației capitale a digurilor de protecție contra inundațiilor.

- Totodată, în cadrul vizitei la fața locului⁶⁵, în comun cu reprezentanții AAM, în vederea verificării executării lucrărilor de reconstrucție a digurilor de protecție contra inundațiilor (Polderul nr.4 și nr.5 din r-nul Cahul), auditul a constatat că pe taluzul digului nr. 4 și zona digmal a acestuia, care sunt parte a digului de protecție contra inundațiilor, este amplasată o stațiune pentru ovine, precum și se desfășoară pășunatul pe acesta. Se menționează și faptul că pe dig sunt amplasate construcții legate solid de pământ, care sunt interzise conform cerințelor tehnice de menținere în stare normală/corespunzătoare a digurilor.

Amplasarea pe digul de protecție contra inundațiilor a stațiunii de ovine, precum și pășunatul lor pe acesta poate avea un impact negativ asupra protecției mediului și asupra poluării apelor, precum și prezintă un risc sporit de surpare a construcției digului din pământ, ceea ce va duce la suportarea pe viitor a cheltuielilor suplimentare pentru menținerea lui în stare tehnică normală, inclusiv semănatul ierbii, care va menține digul în stare satisfăcătoare.

Amplasarea stațiunii de ovine pe dig nu este autorizată nici de AAM, nici de primăria Zârnești, nefiind încheiat un contract de arendă/locatiune pentru utilizarea suprafeței digului, acesta fiind utilizat fără plată.

Conform explicațiilor primăriei Zârnești, terenul pe care este amplasat digul face parte din terenurile aferente fondului apelor, acesta nu este delimitat și, respectiv, nici primăria, nici AAM nu percep plata pentru utilizarea digului în scopul amplasării stațiunii de ovine.

Suplimentar menționăm că art.14 alin. (7) din Legea nr.440/1995⁶⁶ prevede că, în limitele fâșiilor riverane de protecție a apelor se interzice aratul terenurilor, pășunatul și organizarea tabelelor de vară pentru vite.

Conform informațiilor verbale ale reprezentanților IPM și AAM, cadrul regulator nu interzice expres amplasarea stațiunii de ovine sau de alte animale/vietăți. În acest sens sunt necesare

⁶¹ Ordinul ÎS „Silva-Sud”, Cahul nr.70 din 08.06.2022 „Aprobarea Catalogului de comercializare a produselor lemnoase cu aplicare din 09.06.2022”. Prețul de vânzare a lemnului de foc de specii moi 630,95 lei/ m³ și lemnului de foc de specii tari 1 031,75 lei/ m³. Calcul: 2 696 m³ x 630,95 lei/m³ = 1 701,2 mii lei - valoarea minimă, și 2 696 m³ x 1 031,75 lei/ m³ = 2 782,3 mii lei – valoarea maximă.

⁶² Primăria com. Zârnești - 360 m³, primăria com. Cucoara - 132 m³.

⁶³ Primăria com. Zârnești – 1 450 m³, primăria com. Cucoara - 754 m³.

⁶⁴ Inclusiv 1 013 m³ lemn colectat din fondul forestier com. Zârnești, conform Autorizațiilor pentru tăieri din fondul forestier și vegetației forestiere din afara fondului forestier nr.P-2981/2022, eliberată pentru Primăria com. Zârnești.

⁶⁵ Vizita la fața locului a avut loc pe data de 06.06.2023.

⁶⁶ Legea nr.440/199 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor/râurilor și bazinelor de apă.

ajustări/completări la Legea nr. 440/1995 care să prevadă interzicerea amplasării pe digurile de protecție contra inundațiilor a tabelelor de vară sau a stațiunilor de toate tipurile de animale.